C/2024/1980

18.3.2024

# Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor și cadrul BEFIT”

(C/2024/1980)

| | |
|---|---|
| **Raportoare:** | Kate FEENEY (IE-RENEW E.), membră a Consiliului Comitatului Dun Laoghaire Rathdown. |
| **Documente de referință:** | Comunicare privind pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor<br>COM(2023) 535 final<br>Propunere de regulament privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale<br>COM(2023) 533 final<br>Propunere de directivă de instituire a unui sistem de impunere în funcție de sediul central pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii și de modificare a Directivei 2011/16/UE<br>COM(2023) 528 final<br>Propunere de directivă privind întreprinderile din Europa: cadru de impozitare a profitului (BEFIT)<br>COM(2023) 532 final<br>Propunere de directivă privind prețurile de transfer<br>COM(2023) 529 final |

**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

## Observații generale

1. este preocupat de amploarea provocărilor geopolitice și în materie de competitivitate cu care se confruntă întreprinderile europene și de impactul acestora asupra rezilienței economice a Europei; este de acord că IMM-urile, care reprezintă 99 % din întreprinderile din UE și asigură două treimi din locurile de muncă din UE, se confruntă cu incertitudini fără precedent legate de volatilitatea contextului economic mondial actual, cu constrângerile legate de lanțul lor de aprovizionare, deficitul de forță de muncă, în special de personal calificat, practicile de concurență neloială și presiunea tot mai mare în materie de reglementare care îngreunează activitatea;

2. constată, de asemenea, că multe provocări cu care se confruntă IMM-urile sunt bine înrădăcinate și sunt anterioare actualei crize geopolitice și post-COVID. Ca atare, salută ambiția Comisiei Europene de a pune IMM-urile în centrul atenției sale, dar observă că acest sprijin ar trebui să fie continuu și proactiv, mai degrabă decât reactiv;

3. este de acord că abordarea acestor provocări trebuie să facă parte din strategia industrială a UE, valorificând impulsul dat de Directiva privind eficiența energetică, de Directiva privind energia din surse regenerabile III, de Directiva privind impozitarea energiei și de Actul privind cipurile în vederea creării unei autonomii strategice deschise pentru Uniunea Europeană;

4. reamintește că Comisia Europeană a elaborat o comunicare privind securitatea economică în Europa; ia act de faptul că un cadru larg de politică industrială a UE ar trebui să fie integrat în programele naționale de reformă ale statelor membre și în programele de specializare inteligentă ale regiunilor;

5. salută, în acest context, comunicarea privind pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor și propunerile legislative de sprijin, dat fiind că acest pachet legislativ a fost îndelung așteptat pentru a sprijini competitivitatea și reziliența IMM-urilor, coloana vertebrală a economiei europene;

6. regretă că pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor a fost publicat atât de târziu în cursul mandatului politic și că, prin urmare, abordează doar cu întârziere efectele combinate ale pandemiei de COVID-19, ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și ale consecințelor acestora – de exemplu, criza energetică, problemele legate de lanțul de aprovizionare global și creșterea inflației. Acest lucru duce la o redresare lentă și la o performanță mai slabă a IMM-urilor europene;

7. vede tendințele actuale ca un semn că societatea este amenințată din ce în ce mai mult de crize multiple. Prin urmare, economia trebuie adaptată astfel încât să devină durabilă, robustă și reziliență. Trebuie să ne pregătim pentru o nouă realitate, cu situații geopolitice incerte, pandemii și condiții meteorologice extreme. De asemenea, vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a opri schimbările climatice, deoarece, potrivit raportului Grupului interguvernamental al ONU privind schimbările climatice (IPCC) din 2023, emisiile globale de gaze cu efect de seră au continuat să crească. Aceste provocări vor modifica fundamental condițiile pentru economie;

8. este de acord că o gamă largă de măsuri politice și instrumente de finanțare prevăzute în pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor trebuie puse în aplicare în strânsă colaborare cu autoritățile locale și regionale, pentru a sprijini antreprenoriatul și inovarea la nivel local și pentru a valorifica punctele forte și resursele fiecărei regiuni;

9. solicită recunoașterea deplină a principiului „a gândi mai întâi la scară mică” ca o adevărată paradigmă valabilă pe parcursul întregului ciclu legislativ al UE și își exprimă speranța fermă că atât Comisia Europeană, cât și colegiuitorii vor adopta și vor pune în aplicare pe deplin acest principiu în activitatea lor; reamintește că principiul „a gândi mai întâi la scară mică” nu ar trebui să submineze luarea în considerare a sustenabilității, pe care o consideră integrată în toate politicile UE;

10. sprijină numirea reprezentantului UE pentru IMM-uri, care va raporta direct președintelui Comisiei Europene, consolidând astfel rolul rețelei reprezentanților pentru IMM-uri și al filtrului pentru IMM-uri; în același timp, invită Comisia Europeană să asigure valoarea adăugată a rolului pentru a evita duplicarea activității DG GROW; propune crearea unor sinergii mai puternice între rețeaua reprezentanților pentru IMM-uri și actorii teritoriali relevanți;

11. invită Comisia Europeană să ia în considerare un nou cadru care să facă distincția între întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere și alte IMM-uri, recunoscând rolul esențial al acestui grup de întreprinderi în realizarea creșterii economice, contribuția lor la obiectivele de creștere axate pe zero emisii nete, precum și valoarea lor adăugată în materie de creștere a autonomiei industriale a UE;

**Simplificarea normativă și digitalizarea**

12. recunoaște că sarcinile administrative și de reglementare sunt unele dintre principalele obstacole raportate în mod sistematic de IMM-uri și de organismele din cadrul sectorului ([1]) și salută faptul că pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor răspunde în mare măsură acestei priorități; subliniază angajamentul CoR de a elimina sarcinile și obstacolele într-o dimensiune transfrontalieră prin activitatea Platformei GECT (Gruparea europeană de cooperare teritorială);

13. recunoaște că îndeplinirea obiectivelor Pactului verde european într-un context global din ce în ce mai complex necesită un cadru de reglementare simplificat, flexibil, agil, proporțional și care să îndeplinească obiectivele urmărite, ceea ce este de o importanță crucială, în special pentru cei mai vulnerabili actori economici, cum ar fi microîntreprinderile mici și întreprinderile familiale;

14. ia act de angajamentul Comisiei de a se asigura că testele IMM, filtrele pentru IMM-uri și verificările din perspectiva competitivității devin regula în procesul de elaborare a politicilor UE; subliniază că, în ceea ce privește testele pentru IMM-uri, Comisia Europeană ar trebui să se asigure că direcțiile sale dispun de resurse suficiente și au capacitatea organizațională de a efectua teste de înaltă calitate pentru IMM-uri. Aplicarea Testului IMM ar trebui să aibă loc la pregătirea tuturor proiectelor legislative și nu ar trebui să se limiteze la dosarele economice. De asemenea, ar trebui să se ia în considerare impactul cumulativ și efectul de fragmentare al legislației. Testul ar trebui actualizat pe parcursul întregului proces legislativ. Sunt necesare mecanisme similare la nivelul statelor membre, care să recunoască rolul autorităților locale și regionale în transpunerea legislației UE, fără a adăuga cerințe suplimentare la legislație;

([1]) https://www.smeunited.eu/news/smes-require-rules-that-reach-objectives-not-add-red-tape.
https://www.eurochambres.eu/wp-content/uploads/2022/11/EES-2023-Euochambres-Economic-Survey-Report.pdf.
https://www.businesseurope.eu/policies/smes-and-entrepreneurship/reducing-regulatory-burdens-smes.

15. în ceea ce privește Testul IMM, solicită CE să se asigure că evaluările impactului fac diferența între diferitele clase de mărime a IMM-urilor (microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii), pentru a permite o evaluare mai detaliată și mai bine direcționată a impactului fiecărei inițiative, cu o implicare mai incluzivă a părților interesate din cadrul IMM-urilor;

16. solicită consolidarea rolului CoR în cadrul platformei „Pregătiți pentru viitor", pe baza activității rețelei sale RegHub, precum și consolidarea sinergiilor dintre testele IMM și evaluările impactului teritorial, având în vedere că marea majoritate a IMM-urilor își desfășoară activitatea pe piețele locale;

17. solicită asocierea rețelei RegHub a CoR la exercițiul UE de reducere a sarcinii și solicită autorităților publice de la toate nivelurile să depună un efort similar de raționalizare, în limitele competențelor lor;

18. salută angajamentul Comisiei de a reduce cu 25 % sarcinile de raportare care decurg din legislația UE; sugerează că acest obiectiv poate fi realizat cel mai bine prin punerea în aplicare a conceptului de subsidiaritate activă și în cadrul unui parteneriat strâns cu organizațiile de afaceri și camerele de comerț;

19. este convins de potențialul semnificativ al digitalizării în eliminarea barierelor și a sarcinilor de raportare pentru IMM-uri; își oferă sprijinul deplin pentru implementarea centrelor europene de inovare digitală în întreaga UE și consideră că portalul digital unic și noul sistem tehnic al înregistrării unice, dacă sunt dezvoltate și puse în aplicare în mod corespunzător, ar putea oferi noi oportunități în acest domeniu; cu toate acestea, subliniază importanța sensibilizării IMM-urilor cu privire la aceste noi instrumente și la funcționalitățile pe care le oferă și sugerează că acest lucru poate fi realizat cel mai bine la nivel local și regional;

20. constată că multe autorități locale și regionale dispun de exemple de bune practici privind simplificarea normativă și măsurile de reducere a raportării pentru IMM-uri, care au fost deja puse în aplicare. Aceasta se bazează pe feedbackul din partea IMM-urilor și a părților interesate de la nivel local. CoR, în calitate de reprezentant al regiunilor și localităților din UE, dispune de expertiza necesară pentru a colecta aceste exemple și pentru a promova punerea lor în aplicare pe scară mai largă;

21. salută propunerea Comisiei de a efectua, împreună cu Parlamentul European și cu Consiliul, evaluări „la fața locului" ale impactului asupra IMM-urilor și asupra competitivității al modificărilor substanțiale propuse la propunerile legislative ale Comisiei; sugerează că ar putea fi implicați raportorii relevanți ai CoR, deoarece aceștia pot aduce o contribuție valoroasă la proces datorită apropierii lor de IMM-urile de la nivel local;

22. subliniază că IMM-urile europene ar beneficia de pe urma unor legături mai puternice între digitalizare și agenda pentru o mai bună legiferare în sectorul public, prin utilizarea activității recente a rețelei RegHub privind achizițiile publice și strategiile de interoperabilitate ale guvernelor UE și prin implicarea actorilor locali și regionali în găsirea unor soluții de reglementare inovatoare;

23. subliniază că regiunile și orașele europene sunt deschise la idei noi și ar putea găzdui pe teritoriul lor spații de testare în materie de reglementare pentru a testa norme și reglementări mai novatoare într-un mediu restrâns și apoi pentru a raporta cu privire la cele mai bune practici; CoR cartografiază deja astfel de proiecte care ajută IMM-urile noastre să reziste la exigențele viitorului, de exemplu în domeniul inteligenței artificiale. În funcție de aplicație, soluțiile IA permit întreprinderilor să accelereze procesele sau să facă fluxurile de lucru mai eficiente și, prin urmare, mai eficiente din punctul de vedere al costurilor, dar ar putea fi utilizate pentru a facilita și a reduce costurile pentru ca întreprinderile să contacteze autoritățile și să respecte normele juridice și administrative. Ideile de acest tip ar trebui să fie puse în aplicare pe scară mai largă în orașele și regiunile UE;

24. ia act de faptul că transformarea digitală în cadrul sectorului IMM-urilor și în sprijinul acestuia necesită sisteme informatice actualizate, care să ofere încredere sectorului și care să aibă cele mai înalte niveluri de securitate cibernetică;

25. consideră că eforturile de raționalizare și reducere a numărului de norme și de promovare a digitalizării ar trebui să se sprijine pe portalul digital unic al UE;

**Investiții și acces la finanțare**

26. observă că majoritatea IMM-urilor europene investesc în tranziția lor sustenabilă, deși, în general, întâmpină dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare în acest scop și cerințele de raportare aferente;

27. sugerează că, având în vedere rolul semnificativ al finanțării bancare, precum și limitările subvențiilor existente și relevanța scăzută a piețelor de capital pentru IMM-uri, capacitatea băncilor de a realiza o finanțare sustenabilă și alte finanțări necesare pentru succesul IMM-urilor ar trebui să crească substanțial prin stimulente și reglementări simplificate, fără a pierde din vedere obiectivul pe termen lung de realizare a autosustenabilității financiare a întreprinderilor;

28. crede in conectarea solidă la nivel european a unor ecosisteme regionale puternice, prin schimbul internațional de cunoștințe între IMM-uri și între guvernele regionale, și, în special, prin intermediul investițiilor interregionale în inovare;

29. sprijină noile instrumente dezvoltate în cadrul noii agende de inovare a UE, de exemplu crearea unor văi regionale de inovare, invitând în special regiunile europene întreprinzătoare (REI) să profite de oportunitățile de finanțare și de colaborare aferente;

30. solicită sinergii mai strânse între Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), InvestEU, programul Europa digitală și programele Orizont, în special pentru a consolida cooperarea dintre IMM-uri, universități, centre tehnologice, centre europene de inovare digitală și alte organizații de cercetare și inovare;

31. subliniază că sprijinul acordat IMM-urilor în cadrul politicii de coeziune rămâne esențial, în special în contextul actual al constrângerilor în materie de aprovizionare, al prețurilor ridicate la energie și al inflației. Peste 23 miliarde EUR din fondurile politicii de coeziune urmează să fie cheltuite pentru a ajuta IMM-urile să se dezvolte și să își îmbunătățească competitivitatea; prin urmare, este extrem de important să se implementeze programele operaționale în regiunile UE cât mai curând posibil și să se evite transferurile inutile de fonduri către alte programe ale UE;

32. deși salută eforturile Comisiei de a spori competitivitatea europeană, inclusiv prin intermediul platformei „Tehnologii strategice pentru Europa" (STEP), care urmărește să raționalizeze investițiile în tehnologii strategice vitale pentru competitivitatea și autonomia strategică a Europei, Comitetul își reiterează poziția contrară, exprimată în recentul aviz al CoR privind revizuirea CFM 2021-2027, față de transferul fondurilor de coeziune către întreprinderile mari din regiunile „în tranziție", precum și către regiunile mai dezvoltate ale statelor membre cu un PIB pe cap de locuitor sub media UE, astfel cum se prevede în propunerea STEP;

33. subliniază rolul promițător al fondurilor cu capital de risc și al finanțării participative în îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare; solicită ca ele să fie mai bine recunoscute și sprijinite ca instrumente eficiente de stimulare a creșterii economice și a competitivității în Europa;

34. consideră că diferitele tipuri de sprijin din partea UE pot fi combinate cu succes pentru a consolida domeniile-cheie ale STEP. În schimb, majorarea cofinanțării la 100 % pentru prioritățile STEP ar trebui respinsă. Dacă nu sunt solicitate contribuții la cofinanțare, există riscul ca viabilitatea pe termen lung a proiectelor să se piardă;

35. ia notă de îndelung așteptata propunere legislativă pentru combaterea întârzierii în efectuarea plăților, care este în conformitate cu avizul CoR din 2020 privind strategia pentru IMM-uri; recunoaște raționamentul care stă la baza impunerii unor norme stricte și uniforme privind plățile pentru toate întreprinderile din întreaga UE, dar, cu toate acestea, consideră că dispozițiile propuse nu fac distincție între plățile întârziate și termenele lungi de plată;

36. consideră că acest lucru va afecta libertatea contractuală a IMM-urilor, în special deoarece prevederea unui termen maxim de plată unic, de 30 de zile, în relațiile dintre întreprinderi le-ar submina acestora libertatea de a conveni, în calitate de întreprinderi economice private, asupra unor termene de plată diferite, și date fiind, de asemenea, gradele diferite de expunere la credite și la sectorul financiar care caracterizează întreprinderile mari și cele mici/mijlocii;

37. ia act, de asemenea, de preocupările exprimate de unele sectoare și de anumite tipuri de IMM-uri care consideră că aceste dispoziții ar putea avea un impact negativ în special asupra sectorului comerțului cu amănuntul, care este dominant în zonele preponderent rurale; sugerează că aceste dispoziții ar trebui să fie puse în aplicare inițial în mod etapizat;

38. sugerează că colectarea de date cantitative și monitorizarea comportamentului plăților de către Observatorul UE al plăților vor fi utile pentru fundamentarea politicilor viitoare;

39. invită autoritățile publice de la toate nivelurile din statele membre ale UE să conducă prin puterea exemplului în promovarea unei culturi a plăților efectuate în timp util în contractele de achiziții publice și să alinieze practicile de plată în anumite domenii ale administrațiilor publice. Aceasta include asigurarea, pe cât posibil, a faptului că plățile pentru proiectele mai complexe realizate de contractanții publici și de subcontractanții acestora, cum ar fi lucrările de construcții, transportul, serviciile informatice etc., sunt efectuate în timp util, recunoscând, în același timp, că, uneori, acest lucru scapă de sub controlul autorității contractante;

**Competențe pentru tranziția verde și cea digitală**

40. atrage atenția asupra unui sondaj Eurobarometru recent ([2]), în care IMM-urile au identificat lipsa de personal calificat și consecințele sale ca fiind de departe cea mai mare problemă. Adesea, ele nu dispun de aceleași resurse ca întreprinderile mari pentru a concura cu acestea pentru angajați și pentru a investi în formarea lor. Din acest motiv, în special în cadrul Anului european al competențelor 2023, trebuie să se acorde cea mai mare atenție calificării și recalificării angajaților din IMM-uri, recrutării de lucrători calificați și recunoașterii calificărilor;

41. recunoaște că, în acest An european al competențelor, IMM-urile se bazează pe o gamă variată de competențe și talente pentru a promova un spirit antreprenorial care să stimuleze inovarea, competitivitatea și creșterea economică. Autoritățile locale și regionale sunt bine plasate pentru a sprijini regiunile, în special regiunile îndepărtate și rurale, pentru a crea condițiile economice și sociale adecvate pentru a încuraja tinerii să rămână în regiunea lor;

42. subliniază că competențele-cheie pentru tranziția verde și digitală a industriei europene ajung cel mai bine la IMM-uri prin parteneriate, rețele și clustere regionale; ia act de contribuția importantă a parteneriatelor din cadrul Pactului privind competențele, care prezintă numeroase acțiuni de dezvoltare a competențelor teritoriale de succes;

43. subliniază necesitatea de a include autoritățile locale și regionale în crearea preconizată a unor așa-numite centre industriale cu zero emisii nete și a alianțelor industriale;

44. salută, în acest sens, crearea unei rezerve de talente la nivelul UE și îndeamnă Comisia și statele membre să construiască un parteneriat interinstituțional cu autoritățile locale și regionale și cu CoR pentru a se asigura că persoanele cu competențele adecvate pot fi corelate cu locurile de muncă adecvate;

45. solicită o recunoaștere mai rapidă și mai eficientă a calificărilor profesionale ale resortisanților țărilor terțe, inclusiv prin parteneriate între statele membre și Comisia Europeană cu țările terțe, pentru a îmbunătăți recrutarea și corelarea cererii și a ofertei de locuri de muncă;

46. solicită un sprijin rapid și specific, în parteneriat cu autoritățile locale și regionale, pentru IMM-urile din sectoarele care se confruntă cu cele mai presante deficite de forță de muncă, cum ar fi sectorul ospitalității și cel al comerțului cu amănuntul, pentru o formare cuprinzătoare a lucrătorilor migranți și a refugiaților, care să includă programe de sensibilizare lingvistică și culturală;

47. subliniază importanța sprijinirii inițiativelor de formare profesională care promovează noile competențe și recunosc rolul autorităților locale și regionale în construirea de parteneriate la nivel local prin intermediul relațiilor cu organizațiile de afaceri și observă că multe regiuni desfășoară inițiative de succes în acest sens;

48. îndeamnă statele membre și Comisia Europeană să recunoască importanța generală a mentoratului ca parte esențială a structurii în reducerea decalajului dintre formare și ocuparea forței de muncă, îmbunătățind competențele, încrederea în sine și motivația oamenilor, inclusiv, dacă nu în special, în contextul IMM-urilor;

**Fiscalitatea**

49. consideră că BEFIT este o propunere complexă și detaliată, cu implicații semnificative pentru guverne și întreprinderi. Subliniază că prioritatea actuală în UE este punerea în aplicare a Directivei Consiliului privind asigurarea unui nivel minim global de impozitare a grupurilor de întreprinderi multinaționale și a grupurilor naționale de mari dimensiuni în Uniune (Directiva privind pilonul doi). Recunoaște că guvernele și alte părți interesate vor avea nevoie de timp pentru a evalua impactul Directivei privind pilonul doi și că potențialele interacțiuni dintre Directiva privind pilonul doi și propunerea BEFIT necesită o examinare și o analiză atentă;

([2]) Sondaj Eurobarometru: IMM-urile și deficitul de competențe, noiembrie 2023, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2961.

50. subliniază că, pentru ca Directiva privind prețurile de transfer să își atingă obiectivul de reducere a litigiilor legate de prețurile de transfer și a costurilor de asigurare a conformității suportate de întreprinderi, va trebui să se garanteze că aceasta funcționează într-un mod care respectă principiul concurenței depline și nu creează riscul unor divergențe și al intensificării litigiilor cu țările terțe;

51. consideră că factorul de succes al inițiativei de instituire a unui sistem de impunere în funcție de sediul central va fi capacitatea acesteia de a atrage întreprinderi să participe la program; pentru ca acest lucru să se întâmple, sistemul trebuie să asigure o simplificare reală și o reducere a costurilor de conformare fiscală;

52. consideră că, în special IMM-urile mai mici care își desfășoară activitatea pe piețele lor interne, ar putea avea multe de câștigat din noile norme de impozitare prevăzute în propunerea de directivă privind instituirea unui sistem de impunere în funcție de sediul central, ceea ce le-ar putea încuraja să se dezvolte și să se extindă în cadrul pieței unice a UE, fără a fi împovărate cu sarcini inutile de conformare fiscală. Subliniază că beneficiile potențiale pentru IMM-uri trebuie să fie proporționale cu sarcina administrativă și cu costurile de punere în aplicare pentru administrațiile fiscale din UE.

Bruxelles, 31 ianuarie 2024.

*Președintele*
*Comitetului European al Regiunilor*

Vasco ALVES CORDEIRO